

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפונט הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו" אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הגאון הרה"צ נסים ב"ר נחום מאיר קרליץ זצ"ל ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים ברלמן ע"ה

משנה י'

הַנִּתְּנִין מִתְּנָה אַחַת כוס מלאה בדם קרבנות שיש לתת מדמם מתנה אחת על המזבח **שְׁנֵתְעָרְבוּ** שהתערבו **בְּנִתְּנִין בְּמִתְּנָה אַחַת** עם כוס מלאה דם של סוג קרבן אחר שגם ממנו יש לתת מתנה אחת על המזבח כגון: דם קרבן בכור שהתערב עם דם קרבן מעשר בהמה - **יִנְתְּנוּ מִתְּנָה אַחַת** היות והקרבנות שווים במספר המתנות שיש לתת מהם, יש לתת מכל כוס שבתערובת מתנה אחת מתחת לחוט הסיקרא והקרבנות כשרים. ואם התערבו כוס דם של קרבנות שיש לתת מהם **מִתֵּן אַרְבַּע** ארבע מתנות על המזבח **בְּמִתֵּן אַרְבַּע** עם דם של סוג אחר של קרבנות שגם מהם צריך לתת מדמם ארבע מתנות על המזבח - **יִנְתְּנוּ בְּמִתֵּן אַרְבַּע** יתנו מכל כוס של דם ארבע מתנות על גבי המזבח וכך יצאו ידי חובת זריקת הדם. אבל עם התערבב דם קרבנות שיש לתת מהם **מִתֵּן אַרְבַּע** ארבע מתנות עם קרבנות שיש לתת מהם **בְּמִתְּנָה אַחַת** רק מתנה אחת על המזבח - **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִנְתְּנוּ בְּמִתֵּן אַרְבַּע** יש לתת את ארבע המתנות על המזבח וזוה יוצא ידי חובת שני סוגי הקרבנות ואת דם הקרבנות שיש לתת מהם מתנה אחת אני מתייחס אליהם כאילו הם מים. **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יִנְתְּנוּ בְּמִתְּנָה אַחַת** יש לתת מכל כוס שבתערובת מתנה אחת וזוה יוצא ידי חובת זריקת הדם, לפי שלמדנו בפרק ד' משנה א' שכל הקרבנות שנותנים מדמם על מזבח החיצון אם נתן מהם רק מתנה אחת (במקום ארבע) כפר. **אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** לרבי יהושע: **וְהָרִי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל תִּגְרַע** היינו שלפי שיטתך שיש לתת מתנה אחת מן התערובת הרי עוברים בכך על לאו של 'בל תגרע' לפי שבתערובת ישנו גם דם שיש לתת ממנו ארבע מתנות ואם אתה נותן ממנו רק מתנה אחת אתה עובר על 'בל תגרע', **אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ** על כך עונה רבי יהושע לרבי אליעזר: **וְהָרִי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל תּוֹסִיף** היינו שלפי שיטתך שיש לתת מן התערובת ארבע מתנות יוצא שדם שיש לתת ממנו רק מתנה אחת נותנים ממנו ארבע מתנות והרי בכך הוא עובר על לאו של 'בל תוסיף', **אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** על כך עונה רבי אליעזר: **לֹא נֶאֱמַר בַּל תּוֹסִיף אֶלָּא כִּשֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ** היינו רק בדם שאינו מעורבב בדם אחר עוברים על בל תוסיף, אם ייתן יותר מתנות ממה שצריך, אך בדם הנמצא בתוך תערובת אין עוברים על איסור 'בל תוסיף'. **אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ** על כך עונה רבי יהושע: **לֹא נֶאֱמַר בַּל תִּגְרַע אֶלָּא כִּשֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ** גם על לאו 'בל תגרע' עוברים רק כשהדם עומד בפני עצמו (שכל סוג נמצא בנפרד) ולא כאשר נמצא הוא בתוך תערובת והיות שעפ"י הדין ניתן לכפר ע"י מתנה אחת בלבד אין צורך להוסיף עוד מתנות. **וְעוֹד** ומביא רבי יהושע סיבה נוספת לשיטתו **אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כִּשְׁנֵתָתָּה** כאשר אתה נותן ארבע מתנות במקום אחת - **עֲבַרְתָּ עַל בַּל תּוֹסִיף** אתה עובר על איסור בל תוסיף, **וְעִשִׂיתָ מַעֲשֵׂה בְיָדְךָ** ואף אתה עובר על הלאו במעשה ידיך שכן זוה שאתה בידיים נותן את המתנות אתה עובר על הלאו, מה שאין כן **וְכִשְׁלֹא נִתְּתָה** כשנתת מתנה אחת במקום ארבע - **עֲבַרְתָּ עַל בַּל תִּגְרַע** אף אם עברת בכך על לאו בל תגרע,

רבינו עובדיה מברטנורא הנתנין במתנה אחת - בגמרא מפרש כגון כוס דם בכור שנתערב בכוס דם מעשר. ינתנו מתנה אחת - מכל כוס וכוס יתן מתנה אחת מכוס זה ומתנה אחת מכוס זה. מתן ארבע במתן ארבע - כגון דם עולה בדם שלמים או בדם אשם, ששניהם טעונים שתי מתנות שהן ארבע ושניהם תחתונים. מתן ארבע במתן אחד - כגון עולה בבכור ששניהם תחתונים. רא"א ינתנו במתן ארבע - ורואה אני את מתנות היתירות הניתנות מדם הבכור כאילו הם מים. ואין זה בל תוסיף. במתנה אחת - שלא יעבור על בל תוסיף. וידי עולה יצא, דכל הנתנים על מזבח החיצון שנתן במתנה אחת כיפר. ולא עשית מעשה בידך - ואינו דומה עושה מעשה, ליושב ואינו עושה ואיסור בא מאליו. והלכה כרבי יהושע.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

וְלֹא עֲשִׂיתָ מַעֲשֵׂה בְיָדְךָ לא עברת על הלאו בידיים, שכן באי נתינת הדם אתה עובר על הלאו והעבירה באה מאליה, ואינו דומה עושה מעשה בידיים, ליושב ואינו עושה ואיסור בא מאליו.

*את לאו בל תגרע וכן את לאו בל תוסיף אנו למדים מן הפסוק "את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אותו תשמרו לעשות לא תוסיף ולא תגרע ממנו" (דברים יג, א)

** לשיטת רבי אליעזר שאלתו של רבי יהושע אינה שאלה כלל, לפי שרבי אליעזר סובר שאת הדם שצריך לתת ממנו מתנה אחת רואה הוא אותו כאילו הוא מים, ולכן גם לא עובר על איסור בל תוסיף. ולכן כשעונה רבי אליעזר לרבי יהושע הוא עונה לו לשיטתו, שאף שאין רואים את הדם כאילו הוא מים, אין עוברים על איסור בל תוסיף כשמדבור בתערובת דם, אלא רק כאשר כל סוג דם עומד לזריקה בפני עצמו, אם ייתן ממנו יותר ממה שצריך יעבור על בל תוסיף.

משנה י"א

דם קרבנות הנתנין בפנים שיש לזרוק מדמם בתוך ההיכל כגון חטאת פנימית שנתערבו שהתערבו עם דם קרבנות הנתנין בחוץ שיש לזרוקם על מזבח החיצון - ישפכו לאמה לתעלת המים שעוברת בעזרה, לפי שלכתחילה אין לזרוק דמים מתערובת זו, כיוון שאין לשנות את מקום זריקת הדמים, שהרי חלק מהדם בתערובת יש לזרוק בפנים וחלק בחוץ. נתן בחוץ ואם לקח כהן את התערובת ובלי לשאול זרק קודם את הדם על מזבח החיצון וְחִזַּר ואח"כ ונתן בפנים לקח את התערובת ונתן את מתנות הדם בתוך ההיכל - כָּשֶׁר זריקת הדם בדיעבד כשרה אך לכתחילה אין להקדים זריקת דם על מזבח החיצון לזריקת הדם שבתוך ההיכל. אבל אם נתן קודם את מתנות הדם בפנים בתוך ההיכל וְחִזַּר ואח"כ ונתן בחוץ נתן מדם התערובת על מזבח החיצון - רבי עקיבא - פוסל את הקרבן שדמו ניתן על מזבח החיצון, לפי שדם הקרבן נפסל בזמן שהוא נכנס לתוך ההיכל, וְחִכְמַיִם - מְכַשְׁרִים בדיעבד את הקרבן*. עתה מביאה המשנה טעם לדברי רבי עקיבא שְׁהִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא אומר: כָּל הַדָּמִים הניתנים על מזבח החיצון שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפֵּר בְּהִיכָל שהכניסו אותם לתוך ההיכל - פְּסוּלִין נפסלים להקרבה מרגע שנכנסו לתוך ההיכל. וְחִכְמַיִם אומר: חטאת בלבד שרק דם חטאת חיצונית שנכנס להיכל נפסל, לפי שכתוב וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקודש לא תאכל באש תשרף ויקרא ו, כג) שמכאן לומדים חכמים שאם נכנס דם חטאת חיצונית להיכל הקרבן נפסל לפי שנפסל הדם בכניסתו להיכל, אבל דמי קרבנות אחרים שנכנסו לא נפסלים**. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אומר: אִף הָאֲשָׁם, שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ז, ז) "כַּחֲטָאת כָּאֲשָׁם". רבי אליעזר סובר כחכמים שדמי חטאת שנכנסו להיכל נפסלים, אולם הוא מוסיף ואומר שהיות שכתוב 'כחטאת כאשם' בא הדבר ללמד שדין האשם הוא כדין החטאת שגם דמי אשם שנכנסו להיכל נפסלים.

* ברם גם חכמים פוסלים את הדם במקרה בו התערבו דם חטאת חיצונית בדמי חטאת פנימית ונתן בתחילה מדם התערובת בתוך ההיכל ואח"כ נתן מהדם על מזבח החיצון
** ורבי עקיבא סובר שלפי שכתוב 'וכל חטאת' בא הדבר לרבות שגם דמי קרבנות אחרים שיש לזרוק את דמם על מזבח החיצון נפסלים ברגע שמכניסים אותם לתוך ההיכל.

רבינו עובדיה מברטנורא
הנתנין בפנים כו' ישפכו לאמה - דלא אמרינן רואים, ואסור לשנות את אלו מפני הכשרן של אלו. ורבי אליעזר דסבר אמרינן רואין, לא פליג הכא. דהייכי לעבד: נתיב לחוץ והדר לפניו, כשם שמצווה להקדים עליונים לתחתונים כך מצווה להקדים פנימי לחיצון, דפנימי חשוב. נתיב בפנים והדר נתיב בחוץ, כיון דאיכא חטאת ואשם שאם נתערב דמם בדמים הפנימיים לא מצי למימר יתן בפנים ואחר כך יתן בחוץ משום דמפסלי חיצונים, לא פסיקא ליה. ואם תאמר לפסלינהו לחיצונים כדי להכשיר פנימיים. למפסלינהו בידיים לא קאמר רבי אליעזר, ומוטב להמתין עד שקיעת החמה ויפסלו מאליהן וישפכו לאמה. נתן בחוץ - כהן שלא נמלך ונתן מתערובת זו בחוץ, כשר.
רבי עקיבא פוסל - החיצון. שכל דמים החיצונים שנכנסו לפנים נפסלו.
וחכמים מכשירים - בכל הקרבנות, חוץ מחטאת החיצונה דמיפסלא משום וכל חטאת אשר יובא כו'. והלכה כחכמים.